

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه (دلیل عقلی)

مراد از دلیل عقلی

جلسه ۳۶۱

استاد شفیعی

خلاصه بحث گذشته

آیا دلیل عقلی و مصادیق آن دارای حجیت است؟ آیا می‌تواند در مقابل کتاب و سنت و اجماع، بعنوان دلیل مستقل فرض شود؟

بعضی گفتند: با فقدان دلیل، حکم عقل، دلیل محسوب می‌شود؛ و لکن همین عده در تعیین مصادیق حکم عقلی، اختلاف نظر دارند.

تقسیم بندی عقل

عقل دو قسم نیست بلکه يك عقل و يك قوه است؛ منتهی مدرکاتش دو نوع است به این جهت، عقل به

دو صورت تقسیم شده.

۱. عقل نظری: عبارت است از ادراك اموری که از نوع دانستی‌هاست و اگر چه فی نفسه مطلوب است، لکن مستقیماً ارتباطی بمقام عمل ندارند.

۲. عقل عملی: عبارت است از ادراك اموری که از نوع عمل کردن و بکار بستن است؛ یعنی اموری که ینبغی ان یفعل و یمدح فاعله کالعدل او یترک و یذم فاعله کالظلم.

معنای سه گانه حسن و قبح

۱. مقصود از حسن و قبح، کمال و نقصان است، مانند: العلم حسن؛ ای : العلم کمال.

۲. مقصود: ملائمت و منافرت با نفس است، مانند: زیبایی که با نفس ملائمت و زشتی که منافرت با

نفس دارد.

۳. مقصود: مدح و ذم است، مانند: زید عالم است، یعنی فاعل آن مستحق مدح است.

مدیر مجرب از امام صادق علیه السلام

اختلاف در معنای حسن و قبح

اختلاف عدلیه (امامیه) با اشاعره، راجع به معنای سوم است. اشاعره قائل بعدم ادراک مدح و ذم توسط عقل اند و می گویند: عقل چگونه درک می کند که فاعل فلان کار، مستحق مدح یا ذم است؟ اما عدلیه می گویند: عقل قابلیت چنین ادراکی را دارد.

چرا عقل نظری نمی تواند حکم شرعی را درک کند؟

احکام الهی توقیفی است. تنها راه علم به آن، استماع است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv